

TÜRKİYE GENÇLERİ İSTİŞARE MECLİSİ 2019 SONUÇ RAPORU

Pendik Şehit Adil Büyükcengiz Anadolu İmam Hatip Lisesi tarafından 15-18 Mart 2019 tarihlerinde düzenlenen TÜRGİM (Türkiye Gençleri İstişare Meclisi) programına 21 ilden 31 okuldan (3 Sosyal Bilimler, 2 Fen, 6 Anadolu lisesi, 19 İmam Hatip ve 1 özel lise) 124 genç katılmıştır. Aşağıda yer alan 4 komitede 2 gün boyunca ülkemizin eğitim hakkındaki sorunlarını ve bu sorunlara yönelik çözümleri istişare etmişlerdir. Sonuç raporu aşağıdadır.

EĞİTİMİN NİTELİKLERİNİ GÜÇLENDİRECEK YAKLAŞIMLAR VE UYGULAMALAR

1. Tüm öğrencilerin yetenek alanlarına bakılmadan aynı sınava tabi tutularak yükseköğretime yönlendirildiği düşünülmektedir.

- ❖ Bu kapsamda aşağıdaki çözüm önerilmiştir:
- ❖ Eğitim sistemi, Osmanlı eğitim sistemi dikkate alınarak öğrencilerin ilgi alanlarına yönlendirmelidir. Tüm öğrencilerin ilk aşamada milli ve ahlâkî değerler eğitimi alması sonrasında ilgi alanlarının keşfedilmesi ve yönlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

2. Ülkemizde meslek liselerine karşı olumsuz algının arttığı düşünülmektedir.

- ❖ Bu kapsamda aşağıdaki çözüm önerilmiştir:
- ❖ Meslek liselerindeki staj derslerinin nitelikleri ve sayısı artırılarak okulların kalitesinin yükseltilmesi gerektiği düşünülmektedir. Ayrıca meslek liselerinin güçlü yönleri önce velilere sonra öğrencilere seminer gibi etkinliklerle gündeme getirilmelidir.

3. Milli bilincin erken yaşta yeteri kadar kazandırılmadığı düşünülmektedir.

- ❖ Bu kapsamda aşağıdaki çözüm önerilmiştir:
- ❖ İlkokulda milli bilinç ve toplumsal değerler derslerde teorik olarak öğretilmeli, ortaokulda bu değerler uygulanmalı ve yetenek / ilgiye yönelik mesleki denemeler yapılmalı, liselerde de alan seçimi yapılmalıdır.

4. Birtakım derslere devam etmenin zorunlu olmaması gerektiği düşünülmektedir.

- ❖ Bu kapsamda aşağıdaki çözüm önerilmiştir:
- ❖ Sosyal bilimler dersleri dışında sınavlardan belli notun altında alan öğrenciler derse mevcut durumdaki gibi devam etmelidir. Şu halde yüksek not alan öğrencilerin o derse devamsızlık haklarının ortaya çıkması istenmektedir.

5. Dört yıllık lise eğitiminin fazla olduğu düşünülmektedir.

- ❖ Bu kapsamda aşağıdaki çözüm önerilmiştir:

- ❖ Lise eğitiminin bir yıl kısaltılarak son sınıftaki derslerin dağıtılabileceği düşünülmektedir. Böylece çalışma hayatına veya yükseköğretime bir yıl daha erken başlanması gerekmektedir.

6. MEB kitaplarının fazla kalın ve yoğun içerikli olduğu düşünülmektedir.

- ❖ Bu kapsamda aşağıdaki çözüm önerilmiştir:
- ❖ Ders materyallerinin ince fasikül halinde hazırlanması gerektiği düşünülmektedir.

7. Öğretmenlerin kariyer yapma düzenlerinin daha basit ve belirgin kurallara bağlanması gerektiği düşünülmektedir.

- ❖ Bu kapsamda aşağıdaki çözüm önerilmiştir:
- ❖ Öğretmen atamaları yapıldıktan sonra öğretmen, her kademe beş sene olmak üzere eğitim verecektir. Her kademe sonunda uygulamalı sınava tabi tutulacaktır. Kademe arttıkça maaş da artacaktır. Dört kademe şeklinde yirmi sene eğitim vermiş bir öğretmeni emeklilik yerine MEB de müfettişlik veya müdürlük gibi imkânlar sağlanacağı düşünülmektedir.

AVRUPA ÜLKELERİ VE TÜRKİYE EĞİTİM SİSTEMİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

1. Meslek liselerinin işlevinin yetersiz olduğu düşünüldü.

- ❖ Bu madde kapsamında aşağıdaki çözümler önerilmektedir:
- ❖ Bütün meslek liselerinin üretim faaliyetlerini gerçekleştirebilecekleri atölyeler kurulup ahilik sistemi bağlamında çıraklık, kalfa ve usta sisteminin getirilmesi gerekmektedir. Lisenin maddi kaynağının yeterli olmadığı durumda sponsor veya devlet desteği kullanılabilir.
- ❖ Meslek lisesi mezunlarının mevcut üniversite sınavlarından farklı olarak uygulamalı mülakatlar ile yükseköğretime girmesi gerekmektedir.

2. Denetimde teftiş usulüne uyulmaması ve müfettiş sayısındaki yetersizlik

- ❖ Bu madde kapsamında aşağıdaki çözümler önerilmektedir:
- ❖ Milli Eğitim Bakanlığı, il, ilçe ve okul olmak üzere kademeli bir şekilde denetim ve teftişi sağlamalıdır. Yapılan teftişler okul kadrosuna haber verilmeden yapılmalı, öğretmen ve öğrenciler dilek/şikâyetlerini her bir irade ile ifade edebilmelidir.

3. Daha nitelikli öğretmen ihtiyacı

- ❖ Bu madde kapsamında aşağıdaki çözümler önerilmektedir:
- ❖ Eğitim fakülteleri dışında fen-edebiyat bölümleri ve açık öğretim mezunlarına formasyon verilmemesi gerekmektedir.
- ❖ Öğretmenlerin yaptığı projeler desteklenmeli ve bu projelerin etkisine göre maaşları artırılmalıdır. Aynı zamanda öğretmenlerin yan dal olarak psikoloji

okumaları zorunlu tutulmalı, eğitim fakültelerinde uygulamalı derslerin ve psikoloji derslerinin sayısı ilk yıldan itibaren artırılmalıdır.

4. Ülkemizde kültürel aktivitelere Avrupa'daki kadar değer verilmemesi ve katılım olmaması

- ❖ Bu madde kapsamında aşağıdaki çözümler önerilmektedir:
- ❖ 2023 Eğitim Vizyonu'nda ders saatleri azaltılacağı için buna ek olarak, derslerin öğleden önce olup, öğleden sonra öğrencilerin kontrol edilerek her bireyin spor, bir enstrüman çalma ve plastik sanatlarda bir bilgisi ve deneyimi olmasının gerekmektedir. (26 oy ile kabul edilmiştir)

EĞİTİMDE FIRSAT EŞİTSİZİĞİ

1. Eğitimin alanında cinsiyet eşitsizliğinin yaygın olması, kız öğrencilerinin eğitim ve öğretime katılım oranının azlığı ülkenin eğitim seviyesini olumsuz yönde etkilemektedir.

- ❖ Çocuğunu okula göndermeyen aileye uzman kişiler tarafından birebir rehberlik hizmeti sağlanması kız çocuklarının eğitime katılmasına katkı sağlayacaktır.

2. Özel Okullar ve devlet okulları arasındaki maddi açıdan yetersizlik eğitimde fırsat eşitsizliğine yol açmaktadır.

- ❖ Açılacak her özel okulun bir devlet okuluna destekte bulunmasının zorunlu hale getirilmesi, özel ve devlet okulları arasındaki fırsat eşitsizliğinin azaltılmasına katkı sağlayacaktır.
- ❖ Özel okullara aktarılan teşvik ödeneklerinin kaldırılması ve bu ödeneklerin devlet okullarına aktarılması okullar arasındaki eşitsizliği bir nevi azaltacaktır.

3. Okul birinciliği kontenjanı uygulaması sağlıklı bir şekilde uygulanmaması öğrenciler arasında eşitsizliğe sebep olmaktadır.

- ❖ Okul birinciliği kontenjanı uygulamasının kaldırılması öğrencilerin adil bir şekilde istedikleri yükseköğretim kurumuna yerleşmelerine olanak sağlayacaktır.

4. Ülkenin bazı bölgelerinde tarım faaliyetlerinin eğitim dönemine denk gelmesi eğitim ve öğretimin aksamasına neden olmaktadır.

- ❖ Toprak reformuyla her aileye geçimini idame edecek kadar arazi verilerek çocukların tarım işçisi olarak başka bölgelere gitmesi engellenerek eğitim ve öğretim faaliyetlerine geri kalmaması sağlanacaktır.

5. Kırsal kesimlerde yaşayan öğrencilerin eğitime katılamaması

- ❖ Var olan taşınmalı eğitim sistemiyle bu sorun büyük bir ölçüde çözülmüş olmak ile birlikte kırsal kesimdeki okulların fiziki şartlarındaki olumsuzluklar giderilmesiyle eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanmasına öncü bir rol oynayacaktır.
- ❖ Kırsal kesimdeki öğrencilerin eğitim öğretim faaliyetlerine dâhil edilmesinde önemli rol oynayan öğretmenlerin mesleki tecrübelerinin artırılmasına için gerekli tedbirlerin alınması bu konuda hizmet içi eğitim faaliyetlerine önem verilmesi gerekir.

6. Farklı ana dillerinin konuşulduğu bölgelerdeki öğrencilerin okul çağına gelene kadar Türkçeyi konuşamamaları, eğitim öğretim faaliyetlerinin sağlıklı yürütülmesini olumsuz etkilemektedir.

- ❖ Farklı ana dillerinin konuşulduğu bölgelerde okul öncesi eğitim döneminde ve aile ortamında Türkçe'nin konuşulmasına önem verilerek farklı ana dile sahip olmanın ortaya çıkardığı olumsuzluklarının giderilmesinde önemli rol oynayacaktır.

7. Özel okullarda diploma notunun yükseltilmesi üniversite sınavında haksız rekabete neden olmaktadır.

- ❖ Bu haksız rekabetin ortadan kaldırılması için özel okulların ölçme değerlendirme sistemlerinin sıkı bir şekilde denetlenmesi ile bu sorun çözüme kavuşturacaktır.

BEYİN GÖÇÜNÜN NEDENLERİ VE ÖNLENEBİLİRLİĞİ

1. Bilim ve bilim insanına gereken değerin verilmemesi beyin göçüne yol açmaktadır.

- ❖ Hükümetlerin her zaman, her daim ve her şartta akademisyen ve bilim insanının yanında durması gerekir. Bunun yanı sıra üniversitelerin bilimsel açıdan yeterli olmaması bilimi olumsuz yönde etkilemektedir. Bu olumsuz etkiyi azaltmak ve durdurmak için üniversite sayılarının nicelik olarak azaltılması ve nitelikli üniversitelerin inşa edilmesi gerekir. Üniversitelerdeki bu eksikliği azaltmak için temel bilimlere ilkökul çağından itibaren önem verilmesi gerekmektedir.

2. TÜBİTAK'ın bazı önemli projeleri yetersiz ve niteliksiz olarak değerlendirmesi beyin göçüne sebep olan faktörlerden biri olarak ön plana çıkmaktadır.

- ❖ TÜBİTAK ve alt birimlerine, ehliyet ve liyakatin dikkate alınarak yetkin kişilerin atanması, projelerin daha iyi değerlendirmesine yardımcı olacaktır.

3. Araştırmacılara yeteri kadar imkân sağlanamaması ve kendilerini ifade edecek alan bulamamaları beyin göçünü tetikleyen faktörlerden biridir.

- ❖ TÜBİTAK ve MEB'in işbirliği yaparak kaynakları daha verimli ve yerinde kullanması araştırmacıların kendilerini bilimsel çalışmalarda göstermelerine yardımcı olacaktır.

4. Medya ve sosyal platformların ölkemizdeki bazı şiddet ve terör olaylarını abartılı bir şekilde göstermesi ve ölkemiz hakkında olumsuz bir imaj oluşturması; farklı ölkelere giden araştırmacıların geri dönmesini veya farklı ölkelerden insanların ölkemize gelmesini engellemektedir.

- ❖ Uluslararası medyada ölkemizi daha etkin bir konuma getirecek kuruluşların olması bu kötü imajın düzelmesine katkı sağlayacaktır.

5. Farklı iş sahalarındaki insanların maddi ve manevi olarak desteklenmemesi beyin göçüne neden olan bir faktördür.

- ❖ Bireyin arzu ettiği ortamın sağlanması ve toplum gözünde değerli hissettirilmesi, bireyin kişisel olarak tatmin olmasına ve kendi ölkesinde kalmasına olanak sağlayacaktır.

6. Toplumun refah seviyesinin düşük olması beyin göçünü artıran bir faktördür.

- ❖ Her bireyin her alanda yetkin olması değil de kendi alanında uzman olması hem kaliteyi artıracak hem de refah seviyesinin iyileşmesine olanak sağlayacaktır.

7. Üniversite mezunlarına yeterli derecede iş olanakları oluşturulmaması beyin göçüne sebep olmaktadır.

- ❖ Üniversitelerin özel sektörle işbirliği yapıp mezunlarına iş olanaklarının sağlanması bir çözüm olabilir. Bununla birlikte üniversitelerin kendi şirketlerini kurup mezunlarına bu şirketlerde iş olanakları tanınması, beyin göçünü azaltan faktörlerden biri olacaktır.

Türkiye Gençleri İstişare Meclisine aşağıdaki okullar katılmıştır.

Sıra No	İli	Okul Adı
1	Adana	Hümevra Ökten Kız AİHL
2	Amasya	Merzifon Şehit Ahmet Özsoy Kız AİHL
3	Ankara	Şehit Ömer Halisdemir AİHL
4	Antalya	Kepez Mahmut Celalettin Ökten AİHL
5	Bitlis	Bitlis Anadolu Lisesi
6	Bursa	Bursa BTSO Ali Osman Sönmez Sosyal Bilimler Lisesi
7	Gaziantep	Şahinbey Bel. Mehmet Emin Er Kız AİHL
8	Gaziantep	Gaziantep Kolej Vakfı
9	Iğdır	Haydar Aliyev Fen Lisesi
10	Isparta	Isparta Işıkkent AİHL
11	İstanbul	Kabataş Anadolu Lisesi
12	İstanbul	Kırımlı Fazilet Olcay Anadolu Lisesi
13	İstanbul	Kartal Anadolu AİHL
14	İstanbul	Tuzla Anadolu Lisesi
15	İstanbul	Güngören İTO Kız AİHL
16	İstanbul	Pendik İTO Şehit Ahmet Aslanhan AİHL
17	İstanbul	Prof. Dr. Mümtaz Turhan Sosyal Bilimler Lisesi
18	İstanbul	Şehit Adil Büyükcengiz AİHL
19	İstanbul	Beyoğlu AİHL
20	İzmir	Mustafa Kemal Anadolu Lisesi
21	Kocaeli	Şehit Hasan Kaya AİHL
22	Konya	Selçuklu Mahmut Sami Ramazanoğlu AİHL
23	Konya	Konya Türk Telekom Sosyal Bilimler Lisesi
24	Kütahya	Kütahya Akşemsettin AİHL
25	Mardin	Özcan Yıldız AİHL
26	Muğla	Fethiye AİHL
27	Osmaniye	Adnan Oğuz Anadolu Lisesi
28	Samsun	Şehit Emrah Sapa AİHL
29	Trabzon	Trabzon Kız AİHL
30	Van	Necmettin Erbakan AİHL
31	Yalova	Yalova Termal Fen Lisesi